

Preek 7 december 2025, Tweede advent
Viering Heilig Avondmaal
HWS Ontmoetingskerk
Lucas 1:39-55

Gemeente van Jezus Christus,

Als je hier vorige week ook was of die dienst hebt teruggekeken heb je veel over Maria gehoord. We noemden haar de eerste christen. De engel Gabriël vertelt dat ze zwanger zal worden... Van Gods Zoon... Maria is de eerste die hoort over de baby die geboren zal worden: Jezus. Zijn naam betekent God redt. Maria gelooft dit en het gedeelte van vorige week eindigde met haar woorden: 'De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd.' Het is een heel gelovig, heel vertrouwensvol antwoord. Heel verstandelijk... Maar er mist nog iets in het verhaal... iets heel wezenlijks...

We lezen in dat gedeelte niets over emoties in haar geloof. We lezen over overdenken, over een vraag die gesteld wordt... Verstand... En er klinkt een verlangen: de Heer wil ik dienen... Maar waar zijn de emoties? Waar is het hart in dit verhaal? Het is natuurlijk allemaal niet verkeerd. Het verstand is in het geloof van wezenlijk belang... Maar is dat alles? Nee, natuurlijk niet... Het gaat dieper. Het geloof is niet alleen voor je verstand, het is ook voor je hart, voor heel je wezen... Dat vertelt het verhaal dat we vanochtend met elkaar hebben gelezen. Het zogenoemde loflied van Maria...

In het gedeelte hiervoor is de engel Gabriël dus bij Maria. Hij vertelt ook dat de nicht van Maria, Elisabet zwanger is. De lezers van het Bijbelboek Lucas weten dit al. Zacharias en Elisabet zijn, ondanks hun hoge leeftijd, in afwachting van de geboorte van hun zoon. Johannes, de profeet die de komst van Jezus zal voorbereiden. Ons gedeelte begint met de woorden: 'Kort daarop reisde Maria in grote haast naar het bergland'. Ze gaat naar Elisabet toe... Er wordt niet duidelijk gezegd waarom... Maar we proberen het verlangen van Maria om haar nieuwgeboren geloof te delen met iemand anders. En wie is dan beter geschikt dan Elisabet? Elisabet kon, net als Maria, helemaal niet zwanger zijn... Toch is het zo...

Maria komt het huis binnen. Ze groet Elisabet en dan staat er: 'Toen Elisabet de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot; ze werd vervuld van de heilige Geest en riep luid: 'De meest gezegende ben je van alle vrouwen, en gezegend is de vrucht van je schoot!' Wat gebeurt hier? Als Maria de eerste christen is... Dan is dit de eerste kerkdienst. Twee zusters in het geloof ontmoeten elkaar... En dat leidt tot grote vreugde! Elisabet is zeer verheugd dat ze Maria ziet, de moeder van haar Heer. En ook Maria horen we zeggen: 'mijn hart

juicht om God, mijn redder:' Beeld van grote blijdschap, overweldigende vreugde. Dat is het geloof!

De engel vertelde Maria over Jezus, over het evangelie. Maria gelooft, maar we lezen niets over blijdschap... Misschien ben jij ook wel zo... Net als dat bij Maria Gabriël sprak, zo spreekt de Bijbel tot jou... En je weet, je beseft: dit is de waarheid... Verstand... Maar raakt het ook je hart? Maria ging naar Elisabet... Er wordt niets nieuws gezegd... Maar daar is de vreugde! Dat is het hart van wat kerk-zijn is... Het geloof delen, en als vanzelf zet dat je hart in vuur en vlam... Ken jij die ervaring? Ken jij de vreugde van het geloof?

Wat maakt dat je hart in vuur en vlam wordt gezet? Dat is de Heilige Geest. Bij Elisabet zegt de schrijver Lucas dat expliciet. Bij Maria wordt de Geest niet benoemd, maar het is duidelijk dat het lied, of gedicht, dat zij uitspreekt geïnspireerd is door Gods Geest. Die Geest van God is er ook bij ons... Het is de Geest van een bezielde geloof... Van vreugde.

Straks vierden wij met elkaar het Heilig Avondmaal. In veel opzichten is dat één van de meest kernachtige dingen die wij in geloof in de kerk doen. We delen met elkaar brood en wijn, Lichaam en Bloed van onze Heer Jezus Christus... Daar is verstandelijk heel veel over te zeggen... Maar misschien belangrijker: wat zegt het Heilig Avondmaal tegen jouw hart? Proef je de vreugde? Vier je de liefde van God en de liefde hier onderling? Zoek het op, vind het, ontvang het... net als Maria bij Elisabet.

Wat maakt het geloof zo vreugdevol? Daar lezen we over in het loflied van Maria. Het begint heel persoonlijk voor Maria zelf. We lezen steeds weer over mij, over mijn... Kernachtig is vers 48: 'Hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaar. Alle geslachten zullen mij voortaan gelukkig prijzen,'. Maria de minste dienaar... Logisch, ze stond onderaan de sociale ladder in die tijd... Alle geslachten zullen haar gelukkig prijzen... De minste wordt, dankzij God, door iedereen geprezen... God keert haar situatie volledig om... Reden voor grote vreugde.

De tweede helft van het loflied is minder persoonlijk en meer algemeen van aard. Maar ook daar lezen we van radicale omwentelingen: 'heersers stoot Hij van hun troon en wie gering is geeft Hij aanzien. Wie honger heeft overlaadt Hij met gaven, maar rijken stuurt Hij weg met lege handen.' Als je gering bent en je krijgt aanzien... Natuurlijk ben je dan blij... Als je honger hebt, grote armoede, en je wordt overladen met gaven... Vanzelfsprekend ben je vol van blijdschap.

Maar er zit hier ook een andere kant. De heersers worden van hun troon gestoten... De rijken worden

weggestuurd met lege handen... Ook dat is zo'n omwenteling... Van God... Maar hier word je misschien minder snel blij van... Zeker als we deze tekst op onszelf gaan toepassen... Want als ik zo om me heen kijk zie ik geen mensen die honger moeten lijden... En ik zie wel veel mensen, daar ben ik er zelf ook één van, die meer dan genoeg geld hebben...

De hele Bijbel door zien we dat God een bijzondere plek lijkt te hebben voor de armen, voor de weduwen, de wezen, de vreemdelingen... De mensen die gezien worden als minder dan de rest... Zij lijken een streepje voor te hebben bij God... En het tegenovergestelde is ook waar. Zij die in hoog aanzien staan in de samenleving, de rijken, de geleerden, de machthebbers... Zij lijken juist meer afstand te hebben tot God... En wanneer je daar over nadenkt dan is dat ook eigenlijk heel logisch. Want als je rijk bent, als je machtig bent, als je het allemaal zelf wel weet... Dan heb je God eigenlijk niet nodig... Je kunt het allemaal zelf wel, of je denkt dat je het wel allemaal zelf kunt. En zo wordt God als het ware automatisch buitengesloten... Je ziet het ook in onze Nederlandse samenleving... De afgelopen decennia is Nederland steeds welvarender geworden. De Nederlander was steeds minder afhankelijk van de ander, minder afhankelijk van God... En we vergaten God... Nu lijkt er langzaam een kentering te komen in die groeiende welvaart. De volgende generatie zal het waarschijnlijk minder makkelijk hebben dan de vorige generatie... En plots zie je dat het geloof ook weer meer in trek is... Zo ook de armen, de hongerigen... Zij weten dat zij hulp nodig hebben in het leven... Zij vinden het bij God...

En dat leidt tot grote vreugde. Als je echt honger hebt, en iemand geeft je een brood... Dan ben je dolblij! Maar als je een volle buik hebt en je krijgt dan een brood... Het doet je niets... Maria verdeelt in haar loflied de mens in twee verschillende groepen. Aan de ene kant de geringen, de hongerigen... En aan de andere kant de heersers en de rijken. De praktijk leert dat dat met geld en aanzien te maken kan hebben. Het christelijk geloof is groot geworden bij slaafgemaakten en vrouwen, in die tijd gezien als het mindere geslacht. Maar ten diepste zegt geld en aanzien hier maar heel weinig... Waar gaat het wel over?

Zij die van zichzelf denken dat ze het gemaakt hebben. Dat ze geweldig zijn. Dat ze van niemand afhankelijk zijn... Ze zijn in hun eigen ogen rijk. En zullen niets bij God zoeken... Maar dat maakt hen arm... Want hun bezit, hun aanzien, hun macht... het is slechts lucht en leegte. Het is maar tijdelijk... Armoede... Maar zij die weten dat ze het niet zelf kunnen, dat ze zondige mensen zijn die nooit uit zichzelf het echt goede leven kunnen vinden, dat ze afhankelijk zijn, van God... Die zoeken God... En die vinden alles. Hemelse rijkdom... Oneindige

vreugde... Dat is niet een hongerige die een brood krijgt... Dat is oneindig veel meer... Dat ben jij... Als je gelooft... Eeuwige vreugde...

Vanuit onszelf zijn wij Gods liefde totaal niet waard... Wij zijn arm... Maar Hij geeft, Hij maakt ons rijk... God keert alles om... Maria wordt verheven... Jij, de arme zondige mens, wordt rijk, wordt heilig... God keert alles om.

Er zit nog een grote omkering in deze tekst... Elisabet zegt iets heel merkwaardigs tegen Maria. Is het jou ook opgevallen? Ze is vervuld met de Heilige Geest en zegt dan: 'Wie ben ik dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt?' Moeder van mijn Heer... En ze zegt: 'Gelukkig is zij die geloofd heeft dat de woorden van de Heer in vervulling zullen gaan.' De woorden van de Heer... Wie is de Heer? Dat is God... Maar dat is ook het ongeboren kindje... Hoe lang zal Maria hier zwanger zijn geweest? Weken... Misschien slechts dagen... Kwetsbaar, klein, stelt nog niet veel voor... Dat is God, de almachtige... Zo klein... God keert alles om...

Wij, de arme zondaren, worden rijk gemaakt. Bron van oneindige vreugde... En daarvoor werd de allerhoogste klein... Op een bepaald moment was Hij slechts een klein hoopje cellen... Onvoorstelbaar. God keert alles om, bron van oneindige vreugde. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410